

Kristine Nergaard

---

## **LOs studentmedlemmer 2009–2018**



**Fafo-rapport**  
2019:18



Kristine Nergaard

# **LOs studentmedlemmer 2009–2018**

Fafo-rapport 2019:18

© Fafo 2019

ISBN 978-82-324-0512-1 (papirutgave)

ISBN 978-82-324-0513-8 (nettutgave)

ISSN 0801-6143 (papirutgave)

ISSN 2387-6859 (nettutgave)

Omslagsbilde: iStock.com

Trykk: Allkopi NetPrint

# Innhold

---

<b>Forkortelser .....</b>	<b>4</b>
<b>Forord.....</b>	<b>5</b>
<b>Sammendrag og drøfting .....</b>	<b>7</b>
<b>Summary.....</b>	<b>12</b>
<b>1 Innledning.....</b>	<b>13</b>
1.1 Tema og problemstillinger.....	13
1.2 Betydningen av studentmedlemskap.....	14
1.3 Om LOs studentmedlemskap .....	17
1.4 Data og metode.....	17
1.5 Mål på overganger og medlemsansiennitet .....	18
1.6 Studentmedlemmene .....	21
1.7 Første møte med LO eller etablerte medlemmer med studiepermisjon? ..	24
<b>2 Overganger .....</b>	<b>27</b>
2.1 Overganger – status per 2018 .....	27
2.2 Overgangsruer etter to, tre og fire år.....	30
2.3 Overganger – per forbund .....	31
2.4 Skifte av forbund .....	34
2.5 Hvor lenge er de studentmedlemmer? .....	36
2.6 Hvem blir ordinær medlem? .....	37

## Forkortelser

Arbeiderbevegelsens Presseforbund	APF
EL og IT Forbundet	EL og IT
Fagforbundet	Fagforbundet
Fellesforbundet	Fellesforbundet
Fellesorganisasjonen	FO
Forbundet for Ledelse og Teknikk	FLT
Handel og Kontor i Norge	HK
Industri Energi	IE
Creo – forbundet for kunst og kultur	Creo
Musikernes fellesorganisasjon (nå Creo)	MFO
Norges Offisersforbund	NOF
Norsk Arbeidsmandsforbund	NAF
Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund	NFF
Norsk Flygerforbund	NF
Norsk Lokomotivmannsforbund	NLF
Norsk Manuellterapeutforening	NMF
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	NNN
Norsk Post og Kommunikasjonsforbund	Postkom
Norsk Sjømannsforbund (NSF)	NSF
Norsk Sjøoffisersforbund	NSOF
Norsk Tjenestemannslag	NTL
Norsk Transport-arbeiderforbund	NTF
Norske Dramatikeres Forbund	Dramatikerforbundet
Norske Idrettsutøveres Sentralorganisasjon	NISO
Skolenes Landsforbund	SL
Landsorganisasjonen i Norge	LO

# Forord

---

LO har i dag drøye 21 000 studentmedlemmer. I 2008 var medlemstallet 11 000, noe som betyr at antall studentmedlemmer nesten er fordoblet på ti år. I denne rapporten ser vi på hva som skjer med studentmedlemmene over tid; hvor mange går over til et hovedmedlemskap og hvor mange forsvinner fra forbundet og fra LO? Er det forskjeller mellom forbundene i hvor mange som går over til et ordinært medlemskap? Forblir studentene i sitt opprinnelige forbund eller skifter de forbund? Datagrunnlaget er opplysninger fra LO-favør-registeret, som administreres av Sparebank1. Undersøkelsen er gjort på oppdrag fra LOs organisasjonsavdeling.

Vi takker Rune Bugten og Munir Jaber i LO for kommentarer og innspill. Takk også til Sparebank1 som har tilrettelagt datasettet. På Fafo har Bård Jordfald kvalitetssikret rapporten og Bente Bakken har ferdigstilt den for publisering.

Fafo, juni 2019  
Kristine Nergaard





# Sammendrag og drøfting

---

I denne rapporten har vi analysert hva som skjer med LOs studentmedlemmer, det vil si de som er eller har vært studentmedlem i ett av LOs forbund. Er dette framtidige medlemmer? Eller forsvinner de ut når studiene er ferdig? Er det forskjeller mellom forbundene i hvor mange som blir og hvor mange som forsvinner? Og hvordan er veien ut – via et hovedmedlemskap eller forlater de forbundet og LO som studentmedlem? Analysene gjøres med utgangspunkt i LOFavør sin oversikt over fra LOfavør over LO-forbundenes studentmedlemmer i perioden 2009–2017.

Antallet studentmedlemmer i LO-forbundene har økt fra ca. 8500 ved årsskiftet 2003/2004, til drøye 11 000 per 31.12. 2009 og drøye 21 000 per 31.12. 2017. Dette betyr at LOs andel av studentene og av studentmedlemmene økt noe over tid. Det er av interesse om og hvordan økt rekruttering over tid påvirker overgangsrater og sannsynligheten for å gå over til å bli hovedmedlem.

Studentmedlemskapet i LO innebærer medlemskap i ett av LOs forbund. Men det er ikke gitt at dette forbundet er det aktuelle når studenten skal ut i arbeidslivet. LOs organisasjonsstruktur gjør at bytte av forbund ofte er en naturlig konsekvens når et medlem går fra privat til offentlig sektor, fra kommune til statlig sektor osv. Vi har derfor sett på hvor mange av studentmedlemmene som bytter forbund. Bidrar studentmedlemskapet til medlemmer også i andre LO-forbund enn det opprinnelige?

Undersøkelsen er en oppfølging av rapporten *Hvor blir studentmedlemmene av?* fra 2008. Her så man kun på én årgang (studentmedlemmer per januar 2003) og hvilken status disse hadde fire år senere. Vårt datamateriale er mer omfattende, vi ser på alle som var studentmedlem per 31.12. i perioden 2009 til 2017. Noen av disse kan vi dermed følge drøye åtte år. Andre har kun vært medlem kort tid. Vi har derfor brukt ulike mål på overgangsrater.

## Studentmedlemmene

Alle LO-forbund har studentmedlemmer, men antallet varierer mye. Store forbund har naturlig nok flere studentmedlemmer enn små forbund. Men også små og mellomstore forbund som organiserer innenfor en profesjon, har en god del studentmedlemmer og organiserer godt innen sine grupper. De

fleste av LO-forbundene har økt antall studentmedlemmer i perioden fra 2009 til 2017. Medlemstallene tyder likevel på at for noen forbund har studentmedlemskapet liten betydning. Eksempler er flere av arbeiderforbundene i privat sektor. Et unntak er Industri Energi, som har satset mye på studenter og som har firedoblet antall studentmedlemmer i perioden 2009 til 2017.

Studentmedlemmene i LO-forbundene er et gjennomsnitt av norske studenter. Aldersfordelingen viser riktignok at nye studentmedlemmer i snitt er litt eldre enn ferske studenter. Det betyr antakelig at en del rekrutteres etter å ha vært student noen år. LO-studentene er derimot ikke dominert av voksne – tidligere medlemmer – som har gått tilbake til skolebenken. Disse finnes, men er kun en liten del av studentmedlemmene. Man når med andre ord fram til «vanlige» studenter.

### **Blir de ordinære medlemmer?**

Undersøkelsen viser at en god del av studentmedlemmene går over til et ordinært medlemskap. Hvis vi ser på status fire år etter at de først ble innmeldt, er 35 prosent ordinære medlemmer i et LO-forbund, 18 prosent er fortsatt studentmedlemmer, mens 47 prosent er utmeldt. Ser vi på en lengre periode (6 til 8 år etter innmelding), finner vi at 43 prosent er hovedmedlem, 8 prosent er fortsatt studentmedlem, mens 49 prosent er utmeldt. Statistikken viser dermed at LO beholder ganske mange av studentmedlemmene. I tillegg kommer at en del av de utmeldte har gått fra studentmedlemskap til hovedmedlemskap før de ble utmeldt. Hvis vi tar disse med, finner vi at et flertall av studentmedlemmene har gått over til å være ordinært medlem for en kortere eller lengre periode.

Sammenlignet med forrige rapport er overgangsraten for en fireårsperiode gått litt ned. Samtidig har LO-forbundene fått flere studentmedlemmer og andelen som fortsatt er studentmedlemmer noe høyere. Dette kan avspeile at man nå i større grad enn tidligere rekrutterer «gjennomsnittsstudenten».

Det er store forskjeller mellom forbundene i om de beholder sine studentmedlemmer eller ikke. Andelen som gjenfinnes som hovedmedlemmer i et LO-forbund, er høyest i FO, fulgt av Creo og NTL. HK har størst andel utmeldte blant sine studentmedlemmer. Dette gjenspeiler antakelig forskjeller i utdanningsretningene forbundene rekrutterer blant, samt at noen forbund i større grad enn andre rekrutterer studenter med ekstrajobb ute på arbeidsplassene. Tallene tyder på at det er lettest å beholde medlemmene hvis studiene peker i en retning der forbundet har organisasjonsretten og en sterk posisjon.

## **Hvor mange nye studentmedlemmer må rekrutteres?**

Et gjennomsnittlig studentmedlemskap varer et sted mellom to og tre år, jf. at halvparten av studentmedlemmene ikke lenger står som medlem i sitt opprinnelige forbund to år etter at han eller hun for første gang opptrådte i medlemsstatistikken per 31.12. Om lag 36 prosent forsvinner fra ett år til det neste. LO har per i dag 21 000 studentmedlemmer. For å opprettholde dette tallet må om lag 7500 nye studenter rekrutteres hvert år. Det er per i dag mange uorganiserte studenter. Mange av disse har ekstrajobb ved siden av studiene, noe som gjør at LOs studentmedlemskap bør være av ekstra interesse. Dette betyr at det er et potensial for å organisere flere.

## **Overganger mellom forbund**

Statistikken viser at en god del av studentmedlemmene bytter forbund, enten gjennom direkte overganger eller ved at de melder seg inn i et annet LO-forbund etter en periode som utmeldt. Slike bytter er en naturlig konsekvens av LOs organisasjonsplan, som innebærer at forbundene har definerte organisasjonsområder. De fleste overgangene vil derfor være en følge av at medlemmet bytter forbund og at vedkommende ønsker å opprettholde tilknytningen til LO. De fleste forbundene får medlemmer som har vært studentmedlem i et annet forbund enn det opprinnelige, og sett under ett bidrar dette til at LO-forbundene får flere medlemmer.

LOs studentmedlemskap har ikke samme utdannings- eller profesjonsavgrensning som for eksempel studentmedlemskapet i Unio og Akademikerne. Det betyr at LO-forbundene med noen unntak ikke uten videre kan forvente å beholde medlemmene, siden disse kan ende på arbeidsplasser der andre LO-forbund organiserer. Det er dermed viktig at medlemskapet bidrar til en LO-identitet, ikke bare en forbundsidentitet.

## **Avsluttende kommentarer**

Denne undersøkelsen forteller ikke noe om hva som skal til for å organisere flere studentmedlemmer i betydningen *hvor* det er lett og *hvor* det er vanskelig å organisere, eller hva studentmedlemmene er interessert i av medlemsfordeler. Ser vi på statistikken, finner vi at forbund i Unio og Akademikerne har langt flere studentmedlemmer enn det LO har. Antallet studentmedlemmer er også høyest i forbund som organiserer innenfor profesjonsutdanninger – bredt definert. Det betyr at LO og forbundene i mange tilfeller står overfor en ganske krevende verveoppgave, til tross for at medlemskapet som

LO-student gir fordeler som andre studentmedlemskap ikke har – blant annet bistand i forbindelse med ekstrajobb. Utdanningsstatistikken viser imidlertid at om lag halvparten av yngre arbeidstakere har utdanning på høyere nivå, og det er ingen grunn til å tro at andelen blir lavere i årene som kommer. Undersøkelser viser også at et studentmedlemskap er en viktig vei inn i et fagforeningsmedlemskap for yngre arbeidstakere.<sup>1</sup> Dette betyr at på mange arbeidsplasser vil tillitsvalgte på verveoppdrag møte arbeidstakere som allerede har en tilknytning til et fagforbund gjennom et studentmedlemskap. Hvor vanlig dette er, varierer mellom sektorer, bransjer og yrker, men tendensen er likevel klar: mange blir organisert allerede i studietiden.

Vi har sett at en betydelig andel av studentmedlemmene – drøye halvparten – har gått over til et ordinært medlemskap for en kortere eller lengre periode når vi følger dem over en periode på seks til åtte år. Andelen er høyest blant studentmedlemmer i profesjonsbaserte forbund som FO og Creo, og den er også høy for Fagforbundets studenter. Men overgangsraten til et hovedmedlemskap i eget eller andre forbund lå også over 50 prosent i de fleste andre forbundene som hadde en god del studentmedlemmer. Unntaket er HK – der mange av studentmedlemmene forsvinner ut uten å ha vært innom et hovedmedlemskap. HK har på den annen side fått en god del medlemmer som startet som studentmedlem i andre forbund. Overganger mellom LO-forbundene er en naturlig konsekvens av LOs organisasjonsplan. For å styrke sannsynligheten for at de opprinnelige studentmedlemmene forblir i LO – også når de velger et yrke eller en arbeidsplass som gjør at det opprinnelige forbundet ikke er aktuelt – er det viktig at man også bygger en LO-identitet.

Selv om mange går over i et hovedmedlemskap, viser dataene også at det kan være en utfordring å holde på medlemmene også etter at de har gått over i et hovedmedlemskap. Dette er antakelig en utfordring som gjelder yngre og nyere medlemmer generelt; disse skifter oftere jobb, og kan også ha en mindre fasttømret overbevisning om at det er viktig og riktig å være organisert. Siden vi kun har tall for studentmedlemmer, kan vi ikke sammenligne frafallet blant tidligere studentmedlemmer med yngre medlemmer som rekrutteres inn i sitt forbund på annen måte.

---

<sup>1</sup> For eksempel en undersøkelse som Fafo har gjennomført våren 2019 (under arbeid), Utdanningsforbundets medlemsundersøkelser (Bård Jordfald, Kristine Nergaard & Mona Bråten (2014) *Utdanningsforbundets medlemsundersøkelse 2013*, Fafo-rapport 2014:12 og en undersøkelse blant yngre arbeidstakere med høyere utdanning Kristine Nergaard og Jørgen Svalund (2009). *Fagorganisering blant arbeidstakere med høyere utdanning*. Fafo-rapport 2009:22.

En del tidligere studentmedlemmer ville antakelig blitt rekruttert til LO selv om de ikke hadde vært medlem i studietiden. Overgangsratene inkluderer for eksempel medlemmer som har meldt seg ut/blitt strøket, for så å komme tilbake til sitt opprinnelige LO-forbund eller til et annet forbund etter en tid. Vi vet ikke hvilken rolle studentmedlemskapet har for at disse har kommet tilbake til et LO-forbund. Gjennomgang av medlemsstatistikken sier ikke noe om hvor mange «ekstra» medlemmer LO-forbundene har fått fordi disse kjenner LO eller forbundet, eller hvor mange som hadde meldt seg inn uavhengig av medlemskapet. Studentmedlemskapet bidrar likevel til at LO og forbundene kommer i kontakt med en gruppe som er viktig for framtiden – yngre arbeidstakere med høyere utdanning. Overgangsratene viser også at dette er en type arbeidstakere som lar seg organisere i et LO-forbund etter at studiene er ferdig.

# Summary

---

The topic of this report is the Norwegian Confederation of Trade Unions' (LO's) student membership. Student membership in LO implies membership in one of LO's labour unions, and investment in student members is part of LO's strategy to reinforce its position among employees with higher education. Student membership gives access to benefits such as insurance, union magazines, courses and conferences. Student members can also receive support related to their part-time work. The number of student members in LO unions has increased from around 8500 at the beginning of 2004 to a little more than 21 000 as of 31 December 2017. Based on figures from registers of members in the period 2009–2018, we examine what happens with student members over time.

Our study shows that many of the student members switch over to regular membership. If we examine their status four years after first enrolment, 35 per cent are regular members of an LO trade union and 18 per cent continue to be student members, while 47 per cent are no longer members. There are significant differences between the various LO unions in terms of whether or not they retain their student members, and it is easiest for unions that organise within specific professions to retain their members. The study shows that a large proportion of the student members in LO switch to a different union, either by transferring directly or by enrolling in another LO union after a period of non-membership. Most unions have members who have been student members of an LO union other than that to which they originally belonged.

The study concludes that student membership helps recruit new members to the LO unions. LO's organisational structure means that its student members may end up in jobs where other LO unions than the student's original union organise. It is therefore important that membership actively fosters an LO identity, not only a union identity.

# 1 Innledning

---

## 1.1 Tema og problemstillinger

I denne rapporten ønsker vi å undersøke betydningen av LOs studentmedlemskap for framtidig medlemskap i et LO-forbund. Vi spør om:

- Hva kjennetegner studentmedlemmene i LO? Er det unge studenter eller voksne studenter? Hvor mange har et LO-medlemskap fra før, og hvor mange er nye i LO?
- Hvor vanlig er det at studentmedlemmene går over til å bli ordinære medlemmer?
- Hvor mange studentmedlemmer forsvinner gjennom utmelding?
- Hvilke forskjeller er det mellom forbundene når det gjelder studentmedlemmenes medlemsstatus over tid?
- Hvor lenge varer er gjennomsnittlig studentmedlemskap? Hvor mange nye studentmedlemmer må LO-forbundene rekruttere årlig for å opprettholde medlemstallet?
- Hvor vanlig er det at studentmedlemmer skifter forbund, det vil si blir ordinære medlemmer i et annet forbund enn der de var studentmedlem?

Undersøkelsen er en oppfølging av en tilsvarende undersøkelse fra 2008.<sup>2</sup> Datagrunnlaget er registerdata fra LOfavør over LO-forbundenes studentmedlemmer i perioden 2009–2017. Her har vi informasjon om endringer i medlemsstatus over tid, blant annet om utmelding og overgang til ordinært medlemskap.

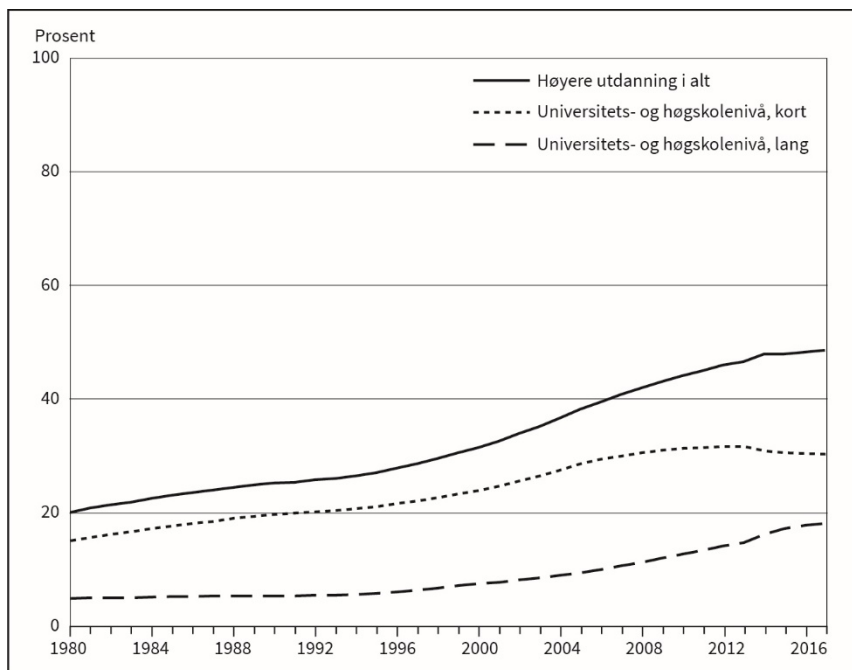
---

<sup>2</sup> Nergaard og Jordfald (2008) [Hvor blir studentmedlemmene av? En kvantitativ undersøkelse av LOs studentmedlemskap](#) Fafo-rapport 2008:25

## 1.2 Betydningen av studentmedlemskap

I dag er det nesten 300 000 studenter ved norske høyskoler og universiteter.<sup>3</sup> Om lag halvparten av befolkningen i alderen 30 til 39 år har utdanning på høyere nivå per 2017. Dette omfatter dem som har gjennomført minst to års studier (120 studiepoeng eller mer). Over tid har befolkningens utdanningsnivå økt betraktelig (figur 1.1 for aldersgruppen 30-39 år). Andelen med høyere utdanning er noe høyere blant yrkesaktive enn for hele befolkningen. Det betyr at over halvparten av arbeidstakerne som kommer ut i dagens arbeidsliv, vil ha en høyere utdanning når de når den alderen hvor de aller fleste har avsluttet sin utdanning – det vil si aldersgruppen over 30 år. Det er ikke bare andelen arbeidstakere med høyere utdanning som øker. Over tid er det også blitt flere som har det som betegnes om lang utdanning på høyskole- eller universitetsnivå, det vil si mer enn fire år.

Figur 1.1 Befolkningens utdanningsnivå 1980–2017. Andel med høyere utdanning i aldersgruppen 30-39 år.



Kilde: SSB utdanningsstatistikk. Prosent.

<sup>3</sup> <https://www.ssb.no/utdanning/faktside/utdanning>



Mange fagforbund tilbyr i dag et studentmedlemskap der studenter kan bli medlem gratis eller ved en lav kontingent. Vi kan se på utviklingen i antall studentmedlemmer i de ulike fagforbundene over tid, og sammenligne med antall studenter ved norske høyskoler og universiteter (tabell 1.1). Her har vi tall for LO, Unio, Akademikerne og NITO. Det er også andre forbund som har studentmedlemmer. Eksempler er Finansforbundet og andre forbund i YS, Norsk Journalistlag, Norsk Skuespillerforbund og Norske Dansekunstnere (NoDa). Vi har ikke tall for antall studentmedlemmer i disse organisasjonene, men det store flertallet av studentmedlemmene befinner seg i organisasjonene som er vist i tabell 1.1.

Tabell 1.1 Antall studentmedlemmer, antall studenter og andel organiserte studenter 2008 og 2018.

	2008	2018
Antall studentmedlemmer		
- LO	11040	21 160
- Unio	23 224	40 077
- Akademikerne	18 470	29 721
- NITO	6147	12 000
<b>I alt</b>	<b>58881</b>	<b>102958</b>
Antall studenter ved norske høyskoler og universiteter		
- Bosatte studenter	198832	245417
- Alle studenter	214183	278334
Andel organiserte studenter (prosent)		
- Medlemmer som andel av bosatte studenter	30	42
- Medlemmer som andel av alle studenter	27	37
LO-forbundenes andeler (prosent)		
- Av alle studenter	5	8
- Av studentmedlemmene	19	21

Kilde: Organisasjonenes medlemsstatistikk og SSB: Studenter i høyere utdanning. Beregningene omfatter kun forbund i LO, Unio, Akademikerne samt studentmedlemmer i NITO.

Tabell 1.1 viser at antall studentmedlemmer har økt med om lag 45 000 fra 2008 til 2018. Antall studenter har også økt, men denne veksten har vært mindre. Dette betyr at organisasjonsgraden blant studenter – målt som antall

studentmedlemmer som andel av alle studenter – har økt med ti til tolv prosentpoeng, avhengig av om vi legger tallet for bosatte studenter eller alle studenter til grunn.<sup>4</sup> Vi vet ikke i hvilken grad utenlandske studenter har et studentmedlemskap. Hvis vi tar som utgangspunkt at denne gruppen noe sjeldnere enn andre har et slikt medlemskap, kan vi anta at om lag 40 prosent av norske studenter har et studentmedlemskap per 2018. I 2008 var andelen i underkant av 30 prosent. LOs andel av alle studenter har også gått opp, med 2–3 prosentpoeng fra 2008 til i dag. LO har dessuten økt sin andel av studentmedlemmene med 1–2 prosentpoeng.

Studentmedlemmene har ikke nødvendigvis vært medlem hele studietiden. Noen melder seg først inn etter å ha vært student noen år, andre fornyer ikke medlemskapet. Det vil si at antall personer som har vært medlem en eller annen gang i løpet av studietiden, vil være høyere enn antall som er medlem på et gitt tidspunkt (for eksempel per 31.12. 2018). I en spørreundersøkelse om fagorganisering som er gjennomført våren 2019, oppgir mer enn halvparten av yngre arbeidstakere med høyere utdanning at de har hatt et slikt medlemskap i studietiden. Studentmedlemskap er også en viktig vei inn i et ordinært fagforeningsmedlemskap. Undersøkelsen fra 2019 viser at drøye halvparten av yngre fagforeningsmedlemmer med høyere utdanning oppgir at de ble organisert via et elev- eller studentmedlemskap.<sup>5</sup>

#### Boks 1 Studenter og studentmedlemskap

- Drøye halvparten av lønnstakere i alderen 30–39 år har utdanning på høyere nivå.
- Andelen som har lang utdanning (mer enn fire år på universitet og høyskole) øker.
- Andelen studenter som har et studentmedlemskap har økt over tid.
- Om lag halvparten av yngre arbeidstakere med høyere utdanning oppgir å ha vært studentmedlem (spørreundersøkelse i regi av Fafo våren 2019).
- Studentmedlemskap er ofte veien inn i et ordinært medlemskap. Over halvparten av yngre fagforeningsmedlemmer med høyere utdanning sier at de ble organisert gjennom et elev- eller studentmedlemskap (spørreundersøkelse i regi av Fafo våren 2019).

<sup>4</sup> Antall studenter som ikke er bosatt i Norge (utenlandske studenter ved norske studiesteder) har økt mer enn antall bosatte studenter.

<sup>5</sup> Undersøkelsen er del av et pågående prosjekt og er ennå ikke rapportert.

## 1.3 Om LOs studentmedlemskap

LOs studentmedlemskap ble opprettet i 2001 og er et tilbud til studenter som ønsker å være organisert. Studentmedlemmene i LO blir medlem i ett av LO-forbundene, og medlemskapet koster vanligvis 250 kroner i semesteret. Studentmedlemmene plasseres i det forbundet som organiserer deres studieretning eller den sektoren de planlegger å jobbe innenfor. I motsetning til andre organisasjoners studentmedlemskap, kan LO-studentene få råd og veiledning i en eventuell ekstrajobb. I informasjonen omkring medlemskapet framheves følgende fordeler ved å bli studentmedlem i et LO-forbund:

- Råd, veiledning og muligheter for juridisk hjelp i din arbeidssituasjon
- Innboforsikring
- Rett til deltagelse på jobbsøkerkurs og andre kurs som LO og forbundet ditt arrangerer
- Medlemskort med LOfavør-fordeler – med blant annet rett til å tegne billige forsikringer
- Forbundets medlemsblad

LO og forbundene har ulike typer arrangementer for unge medlemmer og for studentmedlemmer. Eksempler er studentkonferanser eller kurs for unge medlemmer.

Det er et krav for å være studentmedlem at studiet er hovedbeskjeftigelsen. Dette betyr at arbeidsinntekten ikke må overstige Lånekassens grense for å få stipend.

## 1.4 Data og metode

LOs studentmedlemskap innebærer at studentmedlemmer melder seg inn i ett av LOs forbund som studentmedlem. Studentmedlemmene gjenfinnes dermed i de enkelte forbundenes medlemsregistre. LO-forbundene har ikke noe felles medlemsregister. Imidlertid er de fleste LO-forbund tilsluttet ordningene i LOfavør (forsikringer og andre medlemsgoder). LOfavør har dermed en oversikt over medlemmer i LO-forbundene og deres medlemsstatus. Det er dette datamaterialet som ligger til grunn for vår undersøkelse. Vi har bedt LOfavør hente ut informasjon om studentmedlemmer i perioden 2009

til 2018, det vil si de som har status som studentmedlem 31.12. i de angjel-  
dende årene.<sup>6</sup> Vi følger så medlemsstatusen til disse over tid.

En utfordring for analyse og framstilling er at medlemmer kan skifte med-  
lemsstatus flere ganger, for eksempel gå ut (eller strykes), for så melde seg  
inn på nytt. Andre kan gå over til et ordinært medlemskap før de melder seg  
ut. Noen vil også skifte forbund. I LOfavørs medlemsregister er det registrert  
ca. 65 000 individuelle studentmedlemmer i perioden 2009–2017. Av disse  
har om lag 43 000 enten ingen endring (fortsatt studentmedlem) eller har  
hatt kun én endring, det vil si meldt seg ut/blitt strøket, gått over til å bli  
hovedmedlem i sitt opprinnelige forbund eller skiftet forbund. De øvrige står  
med flere overganger, og da må vi velge om vi vil se på status per april 2018  
(siste endring), eller beregne status etter to, tre eller fire år etter første inn-  
melding.

## 1.5 Mål på overganger og medlemsansiennitet

Vi bruker her ulike mål på overganger eller overgangsrate for å beskrive  
hvordan studentmedlemmene skifter medlemsstatus. Her er vi særlig opptatt  
av om disse går over til et ordinært medlemskap (hovedmedlem). Vi grupper-  
er studentmedlemmene i tre eller fire kategorier (se boksen), der utmeldte  
kan skilles i dem som er utmeldt etter å ha hatt et studentmedlemskap og  
utmeldte som ikke har vært studentmedlemmer. Her skiller vi ikke mellom  
dem som har skiftet forbund og ikke. Vi vil også presentere tall per forbund  
for de forbundene som har et visst antall studentmedlemmer.

### Medlemsstatus

- Hovedmedlem i et LO-forbund
- Utmeldt
  - Utmeldt etter å ha vært hovedmedlem i et LO-forbund
  - Utmeldt uten å ha vært hovedmedlem i et LO-forbund
- Studentmedlem i et LO-forbund

---

<sup>6</sup> Vi kan følge personer ved et anonymisert løpenummer. Vi kan ikke identifisere enkelt-  
personer gjennom dataene.

Vi har opplysninger om hvem som var registrert som studentmedlem per 31.12. i perioden 2009–2017. Vi kan dermed se på alle som var medlem et gitt år.<sup>7</sup> En alternativ innfallsvinkel er å se på nyinnmeldte studentmedlemmer per år, og se hvor disse befinner seg etter to, tre eller fire år. Ved å gjøre dette, vil hver person kun opptre ett år – oppstartsåret. En utfordring er at vi ikke vet når et medlem ble innmeldt som *student*medlem, kun når vedkommende ble medlem i forbundet eller i LO for første gang. I en del tilfeller har et medlem gått fra ordinært medlemskap til studentmedlemskap, eller de kan ha vært meldt ut og inn igjen. Vi velger derfor å sette dato for studentmedlemskapet til 31.12. det første året de opptrer som studentmedlem i vårt datamateriale. Dette gjøres uavhengig av om de har vært medlem i et LO-forbund tidligere. For eksempel vil vi sette 31.12. 2010 som starttidspunkt for et studentmedlem som er medlem per 31.12. i 2010, men som ikke var studentmedlem på samme tidspunkt i 2009. Det betyr at ansiennitet som studentmedlem underdrives noe, siden vedkommende er innmeldt som studentmedlem en eller annen gang i løpet av januar til desember 2010.

### Alle studentmedlemmer og nyinnmeldte studentmedlemmer

- Studentmedlemmer per 31.12. per år (Nye og gamle. Tall for 2009–2017)
- Nyinnmeldte studentmedlemmer per 31.12. (Dvs. ikke medlem samme dato foregående år. Tall for 2010–2017)

Medlemsregisteret er bygget opp slik at endringer i medlemskapet registreres med en endringsdato. Noen medlemmer vil stå med mange oppføringer, fordi de har endret medlemsstatus mange ganger, for eksempel meldt seg ut og inn på nytt, skiftet forbund eller skiftet status mellom studentmedlem og hovedmedlem. Andre vil stå med sin opprinnelige medlemsstatus fordi de ikke har hatt overgang til annet forbund eller annen medlemsstatus. For å beskrive overganger må man derfor velge noen tidspunkt for å se på medlemsstatus.

---

<sup>7</sup> Dette var metoden som ble brukt i rapporten om studentmedlemmene fra 2008 (Faforapport 2008:25).

Vi har valgt å se på status per april 2018, som er det mest oppdaterte tidspunktet vi har opplysninger om.<sup>8</sup> Vi ser i tillegg på status to, tre og fire år etter innmeldingstidspunkt (dvs. 31.12. det første året medlemmet står som studentmedlem).

### Periode

- Status per april 2018  
Alle som var studentmedlem 31.12. i perioden 2009 til 2017
- Status to, tre og fire år etter innmeldingsår (per 31.12.)  
Studentmedlemmer per 31.12. 2010 og framover

Siden vi har tall for studentmedlemmer i perioden 2009 til 2017, vil sannsynligheten for å ha hatt overganger i medlemskapet variere. Studentmedlemmene per 2009 vil for eksempel i all hovedsak ha skiftet status når vi kommer fram til april 2018, og en del vil ha hatt flere overganger. For nye studentmedlemmer, for eksempel de som er innmeldt i 2016 og 2017, er sannsynligheten for å ha skiftet medlemsstatus lavere. Vi ser derfor på overganger per årgang/årganger av studentmedlemmer, enten for alle medlemmer eller for dem som er nye studentmedlemmer angjeldende år.

Det er også andre typer overganger som er av interesse, for eksempel hvor mange som har byttet forbund eller hvor mange studentmedlemmer som forsvinner fra ett år til det neste. Det siste gir en indikasjon på hvor mange nye studentmedlemmer som må rekrutteres for å holde antallet oppe eller for å øke det.

Vi starter stort sett analysene med å se på LOs studentmedlemmer under ett. Men det er også av interesse å se på forskjeller mellom forbundene. Vi vil presentere tall for de større forbundene målt ved antall studentmedlemmer. De som har få studentmedlemmer, grupperes sammen, i kategorien «øvrige forbund».<sup>9</sup>

---

<sup>8</sup> Nytt datasystem ble tatt i bruk i april 2018. Vi kan ikke analysere data fra gammelt og nytt system under ett.

<sup>9</sup> Ikke alle forbund er med i undersøkelsen. Noen ønsket ikke å delta. Vi har også sett bort fra de minste forbundene og fra nyinnmeldte forbund.

## 1.6 Studentmedlemmene

Tall over antall studentmedlemmer i LO er basert på rapportene fra forbundene til LO for fjerde kvartal, det vil si per 31. desember. I 2018 er Fagforbundet, HK, FO og Industri Energi de største forbundene målt ved antall studenter (se tabell 1.2 på neste side). Disse fire forbundene har 68 prosent av alle studentmedlemmer. Andre forbund med en god del studentmedlemmer er Fellesforbundet og NTL. Noen mindre yrkes-/profesjonsrettede forbund organiserer bra blant sine studentgrupper, særlig gjelder dette forbund som organiserer profesjoner eller medlemmer med en spesifikk yrkesutdanning på høghskolenivå. For enkelte forbund spiller studentmedlemskapet liten rolle. Eksempler er NNN, Postkom, Norsk Transportarbeiderforbund og Norsk Jernbaneforbund (sistnevnte har ikke oppgitt noen studentmedlemmer).

Fra 2009 til 2018 er antall studentmedlemmer nesten fordoblet, fra knappe 11 000 til drøye 21 000. De fleste forbund har økt antall studentmedlemmer over tid. Det kan se ut som om forbund som startet tidlig med studentrekruttering, fordi de organiserer innen profesjonsutdanninger (Creo og FO), har et noenlunde stabilt antall studentmedlemmer over de siste ti årene. Dette kan antakelig forklares ved at disse hadde en sterk posisjon og en høy organisasjonsgrad også i 2009.

Tallene som vi analyserer i denne rapporten, er hentet fra LOfavørs register, og samsvarer ikke helt med de offisielle tallene per 31.12. – det vil si de som er oppgitt i tabell 1.2. Avviket er ikke større enn det man må forvente med to ulike datakilder. Ett unntak er NTL, som har flere studentmedlemmer i LOfavør-dataene enn i de årlige rapportene per fjerde kvartal.

Tabell 1.2 Studentmedlemmer per forbund 2009–2018. Per 31.12. Antall.

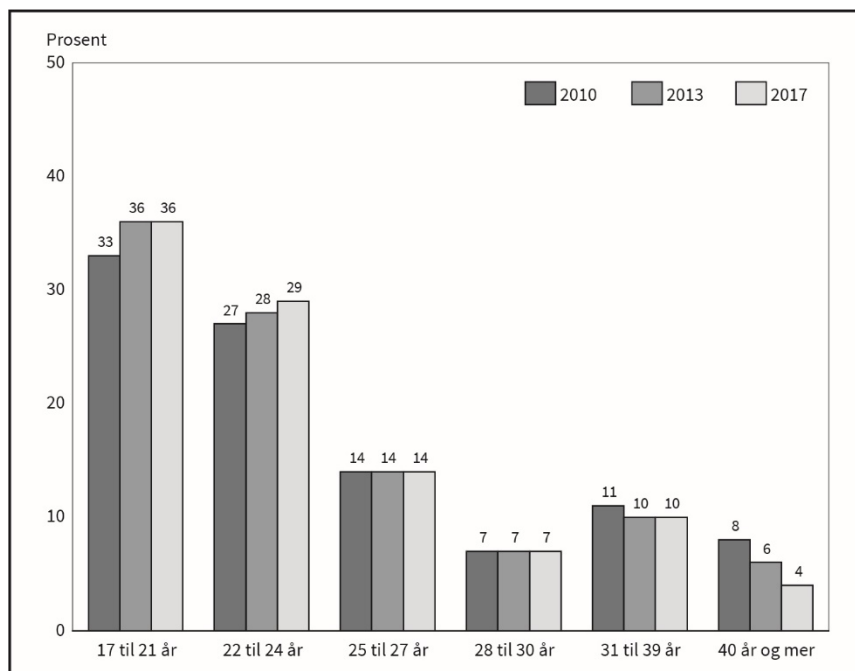
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Arbeiderbevegelsens Presseforbund (APF)	0	7	6	-	-	7	11	6	7	6
EL og IT Forbundet	27	42	65	136	121	105	81	94	95	102
Fagforbundet	2816	2886	3486	5503	4698	5003	5455	5746	5733	6168
Fellesforbundet	577	681	810	895	876	944	1087	1157	1291	1394
Fellesorganisasjonen (FO)	2638	2881	3129	2470	2862	2779	2746	2764	2556	2567
Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)	67	133	225	546	443	430	352	334	408	626
Handel og Kontor i Norge (HK)	1558	1809	2154	2830	2659	2808	2830	3203	3319	3284
Industri Energi (IE)	717	941	1191	3418	3251	3207	3160	2565	3079	2451
Creo (tidl. MFO)	674	670	698	699	773	767	870	840	778	756
Norges Offisersforbund (NOF)	394	410	444	627	583	597	650	689	738	765
Norsk Arbeidsmands- forbund (NAF)	167	222	258	366	318	236	231	208	179	195
Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund (NFF)	168	153	160	90	80	201	226	194	238	302
Norsk Flygerforbund	-	-	-	-	-	-	-	72	138	191
Norsk Lokomotivmanns- forbund (NLF)	0	113	64	91	74	130	146	170	182	123
Norsk Manuellterapeut- forening	-	-	34	9	32	41	35	34	45	23
NNN	1	3	6	33	26	45	54	61	57	56
Postkom	2	6	9	47	32	45	79	108	107	70
Norsk Sjømannsforbund (NSF)	28	43	69	27	57	70	79	84	66	57
Norsk Sjøoffisersforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	618	582
Norsk Tjenestemannslag (NTL)	928	979	935	760	843	886	775	837	774	1032
Norsk Transport- arbeiderforbund (NTF)	94	103	94	69	76	75	64	56	52	45
Norske Dramatikeres Forbund	-	-	-	-	-	-	-	-	22	37
NISO	2	-	-	-	-	-	-	-	-	46
Skolenes Landsforbund (SL)	317	444	584	579	525	426	366	262	282	282
Til sammen	11175	12526	14363	19195	18329	18802	19297	19484	20764	21160

Kilde: LOs medlemsstatistikk per fjerde kvartal.



Studentmedlemmene er i hovedsak unge. I figur 1.2 viser vi alder det første året de opptrer som studentmedlem i registrene (dvs. nyinnmeldte studentmedlemmer). I 2017 var 65 prosent av de nye studentmedlemmene under 25 år. Dette er en liten økning fra 2010, da andelen var 60 prosent. Andelen nye studentmedlemmer over 30 år har gått ned fra 19 prosent i 2010 til 13 prosent i 2017. Aldersfordelingen blant LO-studentene viser at det i hovedsak er unge studenter som melder seg inn, men ikke nødvendigvis de som er helt i oppstarten av studiene. Bildet er noenlunde det samme om vi ser på alle som er studentmedlem i et gitt år, ikke kun nye medlemmer.<sup>10</sup>

Figur 1.2 Nye studentmedlemmer 2010, 2013 og 2017. Alder ved første år de er registrert som studentmedlem. N= 19269. Prosent.



<sup>10</sup> I rapporten fra 2009 ble det presentert tall for januar 2004 (dvs. årsskiftet 2003/2004) og 2008. Her så man på alle studentmedlemmer, ikke kun nyinnmeldte. I 2004 var 38 prosent av studentmedlemmene under 25 år, og i 2008 var 45 prosent under 25 år. I 2017 var andelen studentmedlemmer som var under 25 år, økt til over 50 prosent. Tilsvarende har andelen av LOs studentmedlemmer som er 30 år og mer, gått ned fra 35 prosent (2004) til om lag 20 prosent (2017).

Sammenlignet med nye studenter sett under ett, er studentmedlemmene i LO i gjennomsnitt noe eldre. I 2017 var 71 prosent av nye studenter under 22 år og 83 prosent under 25 år.<sup>11</sup> Dette tyder på at en del av dem som melder seg inn i LO som studentmedlem, er studenter som har kommet et stykke på vei i sine studier.

Det er ikke kun LOs studentmedlemmer som er blitt yngre de senere årene. Dette gjelder også norske studenter. I 2009 var 75 prosent av nye studenter under 25 år. I 2017 var andelen økt til 83 prosent.

## 1.7 Første møte med LO eller etablerte medlemmer med studiepermisjon?

Hvem er det som blir studentmedlem i et LO-forbund? Dataene fra LOfavør forteller ikke annet enn medlemmets alder, så vi har ikke mulighet til å sammenligne disse med populasjonen av norske studenter langs andre kjennetegn. Et relevant spørsmål er imidlertid om LO rekrutterer studentmedlemmer med bakgrunn i et LO-forbund, det vil si studenter som tar utdanning etter noen år som organisert arbeidstaker. Dataene har informasjon om innmeldingsdato i eget forbund og i LO. Vi kan dermed se om studentmedlemmene har hatt tilknytning til eget forbund (studentforbundet) eller til LO tidligere, og om dette i så fall påvirker sannsynligheten for å gå over til et hovedmedlemskap.

Flertallet av studentmedlemmer er nyrekrutterte medlemmer uten tidligere medlemskap i LO eller forbundet. Dataene tyder på at om lag 21 prosent av studentmedlemmene har vært medlem i forbundet tidligere, mens 22 prosent har vært medlem av et LO-forbund (det samme som de er studentmedlem i, eller et annet) før de dukker opp i dataene som studentmedlemmer. Andelen som har lang ansiennitet i forbundet eller i LO, er imidlertid ganske liten (figur 1.3). Om lag 5–6 prosent av studentmedlemmene hadde vært medlem i fem år eller mer før de dukket opp studentmedlemmer. Vi finner likevel en del studentmedlemmer som har en ansiennitet fra forbundet eller annet forbund i LO som strekker seg ett til fire år lenger bakover i tid enn deres studentmedlemskap. Noen av disse kan ha vært studentmedlemmer en periode, falt ut og kommet tilbake igjen. Andre vil være personer som har vært ordinært medlem for en kortere periode, og som har opprettholdt sitt medlemskap i form av et studentmedlemskap etter at de har begynt med studier. Dette illustrerer betydningen av å rekruttere arbeidstakere med korttidsengasjement, midlertid stilling osv. En første tilknytning kan gjøre at

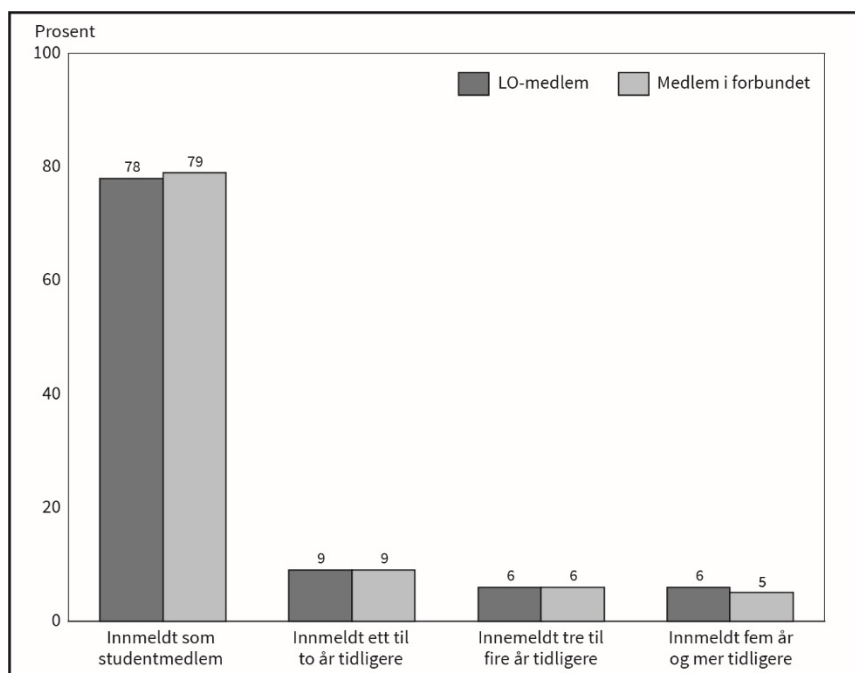
---

<sup>11</sup> SSB: Nye studenter i høyere utdanning i Norge. Kjønn og alder. Tall for 2017.

medlemskapet videreføres via et studentmedlemskap. I det påfølgende kapitlet skal vi undersøke i hvilken grad studentmedlemmene går over til et ordinært medlemskap.

Noen forbund har oftere studentmedlemmer med medlemsansiennitet fra tidligere. Dette gjelder blant annet Fagforbundet (30 prosent), Fellesforbundet (37 prosent) og Norsk Arbeidsmandsforbund (37 prosent). Dette kan tyde på at det rekrutteres en del studentmedlemmer på arbeidsplassene, blant unge arbeidstakere som veksler mellom arbeid og studier. FO, Creo, NTL og FLT synes i hovedsak å rekruttere studentmedlemmer på studiestedene, jf. at her er det få som har medlemsansiennitet forut for nåværende studentmedlemskap.

Figur 1.3 Ansiennitet i LO og forbundet forut for studentmedlemskapet. Studentmedlemmer som er innmeldt i perioden 2011–2017. N=47881. Prosent.



Vi mangler LO-ansiennitet for FOs studentmedlemmer. For disse er LO-ansiennitet satt til ansiennitet i forbundet.



## 2 Overganger

---

Et sentralt spørsmål er om LOs studentmedlemmer går over til et ordinært medlemskap når studiene er ferdige eller om de forsvinner, i betydningen at de melder seg ut eller strykes. Vi undersøker her hvor mange som skifter medlemsstatus etter en gitt periode, og om dette varierer mellom forbundene. I utgangspunktet ser vi på om de har skiftet status til hovedmedlemmer i et LO-forbund, uavhengig av om dette er medlemskap i deres opprinnelige forbund (forbundet de var innmeldt i som studentmedlem) eller om de har byttet forbund. På samme måte skiller vi ikke mellom de som forblir studentmedlemmer i opprinnelig forbund og de som skifter forbund som studentmedlem. Rutiner for å sikre overganger mellom LO-forbundene er viktig for å forstå mulighetene for å beholde medlemmer innad i LO på sikt. Vi ser derfor på hvor vanlig det er å bytte forbund, og om dette varierer mellom forbundene.

### 2.1 Overganger – status per 2018

Vi ser først på studentmedlemmene per 31.12. hvert år og undersøker hvilken status de er registrert med per april 2018 (tabell 2.1). Her ser vi på alle som var registrert som studentmedlem et bestemt år eller et bestemt intervall (2009–2011, 2012–2014, 2015–2017). De som var studentmedlemmer i 2009 til 2011, har i all hovedsak en annen medlemsstatus i dag. I underkant av halvparten er utmeldt, og om lag like mange er hovedmedlem. Et lite mindretall er fortsatt studentmedlemmer, inkludert de som er meldt ut og som har kommet tilbake som studentmedlemmer i et annet forbund.

Andelen tidligere studentmedlemmer som er registrert som hovedmedlemmer avtar naturlig nok jo nærmere vi kommer 2017, samtidig som andelen som fortsatt er studentmedlemmer øker. Samtidig kan man merke seg at andelen som står som utmeldt, er ganske stabil fra 2009 til 2013. En forklaring kan være at et høyere antall studentmedlemmer (økt rekruttering) også bidrar til en høyere utmeldingsgrad, fordi man når bredere ut. En annen forklaring er at studentmedlemmene gradvis kommer tilbake, og at denne effekten (innmelding i et LO-forbund på nytt) blir litt høyere for hvert år som

går. Hovedinntrykket er at en betydelig andel av studentmedlemmene går over i et ordinært medlemskap, selv om også mange forlater forbundet og LO.

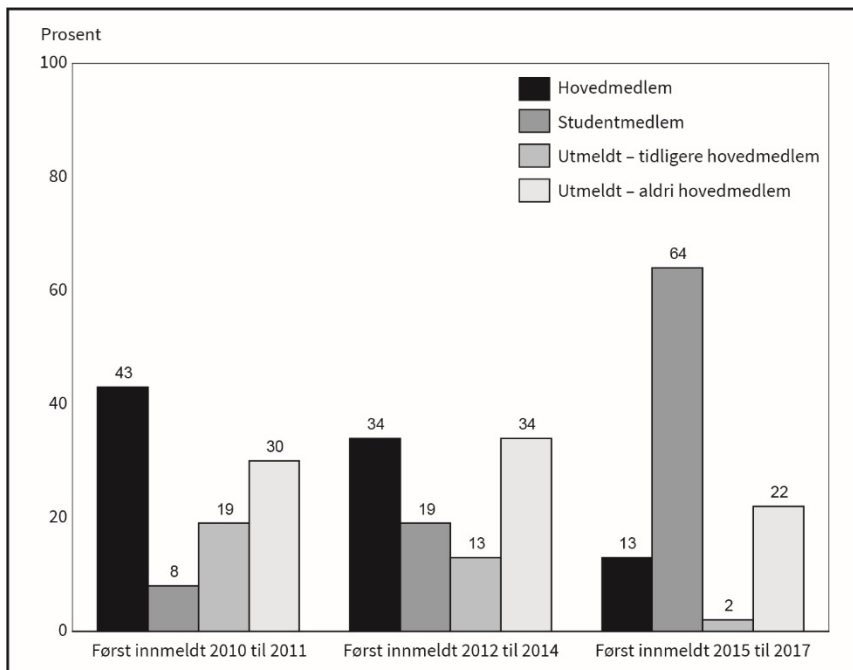
Tabell 2.1 Studentmedlemmer per 31.12. 2009 til 2017 etter medlemsstatus per april 2018. Prosent.

	Hovedmedlem	Studentmedlem	Utmeldt	I alt	Antall medlemmer
2009	49	5	47	100	10703
2010	46	6	48	100	12666
2011	44	8	48	100	14559
2009-2011 samlet	46	6	48	100	
2012	39	11	49	100	17676
2013	37	16	47	100	18183
2014	34	23	43	100	18270
2012-2014 samlet	38	16	46	100	
2015	28	35	36	100	18532
2016	19	57	24	100	18707
2017	5	87	9	100	20200
2015-2017 samlet	19	53	28	100	

Tallene i tabell 2.1 viser status per april 2018, som er siste tidspunkt LOfavør har opplysninger i sitt opprinnelige datasystem. Studentmedlemmene kan ha hatt flere endringer av medlemstype i perioden fra de melder seg inn som studentmedlem, til 2018. Vi undersøker derfor hvor mange som har vært hovedmedlem *før* de meldte seg ut/ble strøket, det vil si om de har gått fra studentmedlem til hovedmedlem for en periode.

I figur 2.1 viser vi medlemsstatus per 2018 for tre grupper; de som ble meldt inn som studentmedlemmer i 2010 eller 2011, de som ble meldt inn som studentmedlemmer i 2012–2014, og de som ble meldt inn i perioden 2015–2017. Inndelingen er dermed litt annerledes enn i tabell 2.1 fordi vi nå tar utgangspunkt i nye medlemmer på et gitt tidspunkt.

Figur 2.1 Medlemsstatus april 2018. Studentmedlemmer etter *innmeldingsår* (første år som registrert studentmedlem). Prosent.



I den første gruppen er 43 prosent hovedmedlem per 2018, mens 19 prosent er utmeldt etter å ha vært hovedmedlem for en periode. Med andre ord har 62 prosent gått fra å være studentmedlem til å bli ordinært medlem for kortere eller lengre tid, enten i samme forbund eller i et annet forbund. Noen av disse vil også være gjeninnmeldt i eget forbund, det vil si at de har hatt et opphold i medlemskapet.<sup>12</sup>

Blant de som ble meldt inn som studentmedlemmer i perioden 2012 til 2014, har 34 prosent gått over til å bli hovedmedlem, 13 prosent er utmeldt etter å ha vært hovedmedlem for en periode, mens 34 prosent er utmeldt uten å ha vært hovedmedlem. Her er 19 prosent fortsatt studentmedlemmer. Disse tallene vil endre seg om vi ser på status om noen år – da vil de aller fleste

<sup>12</sup> Et anslag er at om lag 20 prosent av de som skifter status fra studentmedlem til hovedmedlem, har vært registrert som gjeninnmeldt minst én gang i perioden januar 2010–april 2018.

gjenværende studentmedlemmene ha skiftet medlemsstatus, noen hovedmedlemmer har meldt seg ut, andre har meldt seg inn igjen etter en periode utenfor LO.

Figur 2.1 viser også at det er en god del overganger blant nye studentmedlemmer. Blant dem som meldte seg inn som studentmedlemmer i årene 2015–2017, er flertallet (64 prosent) fortsatt i et studentmedlemskap. Men en del har allerede meldt seg ut/blitt strøket (24 prosent), og noen har gått over i et ordinært medlemskap (13 prosent).

Det er også en del medlemmer som har kommet tilbake til et LO-forbund etter å ha vært utmeldt. Andelen hovedmedlemmer som har en utmelding bak seg og som har kommet tilbake, er om lag på nivå med andelen utmeldte som tidligere har vært medlem. Dette vises ikke i figuren, men reinnmeldte medlemmer inngår i hovedmedlemmer eller studentmedlemmer.

## 2.2 Overgangsruater etter to, tre og fire år

Vi kan også se på overgangsruater etter tid, det vil si medlemsstatus to, tre og fire år etter at et studentmedlem for første gang opptrer i statistikken per 31.12, med andre ord etter medlemsansiennitet.<sup>13</sup>

Tabell 2.2 Innmeldt 2010–2013. Status etter to, tre og fire år (starttidspunkt per 31.12. første år som studentmedlem). Prosent.

	Innmeldt 2010 til 2015 – status etter 2 år	Innmeldt 2010 til 2015 – status etter 3 år	Innmeldt 2010 til 2013 – status etter 4 år
Hovedstatus			
- Hovedmedlem	22	32	35
- Studentmedlem	47	28	18
- Utmeldt	32	40	47
I alt	100	100	100
Antall medlemmer	26686	32790	39069

<sup>13</sup> Vi har ikke nøyaktig dato for når i løpet av året studenten ble innmeldt, jf. at de som var studentmedlemmer per 31.12. kan ha meldt seg inn i perioden fra januar til desember. I snitt kan man derfor anta at de har om lag 6 måneders ansiennitet når de for første gang rapporteres som medlem per 31.12.



Tabell 2.2 viser at rundt 22 prosent av studentene er hovedmedlem to år etter at de først ble *registrert* som studentmedlem ved et årsskifte. Andelen som er hovedmedlem øker noe når vi ser på status etter tre år (32 prosent) og etter fire år (35 prosent). Andelen som fortsatt har et studentmedlemskap går ned over tid – noe som er rimelig å forvente, siden flere blir ferdige med sine studier, mens andelen utmeldte øker når vi går fra tre til fire år.<sup>14</sup>

## 2.3 Overganger – per forbund

Det er store forskjeller mellom LO-forbundene i antall studentmedlemmer. Dette henger dels sammen med forbundets størrelse, men også hvilke grupper arbeidstakere de organiserer. Studentmedlemmer rekrutteres ofte på studiestedene, og der vil forbund som organiserer godt innenfor en profesjon eller et yrke som krever høyere utdanning, ha en fordel. FO og Creo er eksempler på dette. Men det er også mange studenter på studieretninger som ikke har noen klar profesjonstilknytning. Her vil flere ulike LO-forbund være aktuelle. Noen forbund organiserer i bransjer med mange deltidsansatte studenter, og kan derfor få medlemmer på arbeidsplassene.

Vi ser nedenfor på overganger etter forbund for studenter som meldte seg inn før 2012 og de som meldte seg inn i perioden 2012–2014 (tabell 2.3). Målet vi bruker er medlemsstatus per april 2018. Vi ser først på studentmedlemmer som ble innmeldt før 2012. Andelen studentmedlemmer som går over til hovedmedlem er høyest i FO (69 prosent), fulgt av Creo (55 prosent) og NTL (52 prosent). Dette omfatter også dem som har meldt seg inn i et annet LO-forbund enn sitt opprinnelige. Andelen er lavest i HK (28 prosent), IE (30 prosent), Fellesforbundet (32 prosent) og SL (32 prosent). SL har en god del studentmedlemmer som har vært ordinære medlemmer, men som nå er utmeldt.

Mønsteret er noenlunde likt om vi ser på dem som ble meldt inn som studentmedlemmer i perioden 2012 til 2014. Her er andelen som er blitt hovedmedlemmer gjennomgående noe lavere. FO og NTL har høyest andel som er hovedmedlem i et LO-forbund, mens andelen er lavest i IE, fulgt av HK og Fellesforbundet. Creo og IE har høyest andel som fortsatt studerer per april 2018 (27 prosent i begge forbund). Andelen utmeldte er høyest i HK, IE og Fellesforbundet.

---

<sup>14</sup> I rapporten fra 2009 så vi også på overgangsrater, men der vi så på alle som var medlem ved årsskiftet 2003/2004. Blant disse var 42 prosent hovedmedlem fire år senere (i januar 2008). Denne andelen har gått litt ned over tid. Blant de som var studentmedlem i 2013 (både nyinnmeldte og andre), var rundt 36 prosent fortsatt medlemmer ved utgangen av 2017.

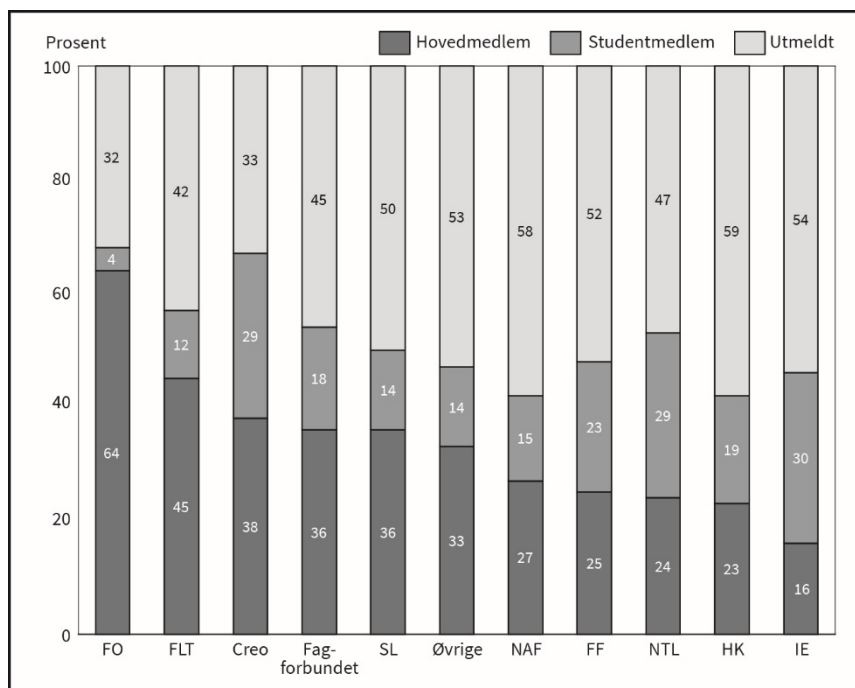
Tabell 2.3 Medlemsstatus april 2018 etter forbund. Studentmedlemmer etter *innmeldingsår* (første år som registrert studentmedlem). Tallene inkluderer de som har skiftet forbund. Prosent.

	Hoved- medlem	Student- medlem	Utmeldt, tidligere hovedmedlem	Utmeldt, aldri hovedmedlem	I alt	Antall
<b>Innmeldt før 2012</b>						
Fagforbundet	42	7	23	28	100	6318
FO	69	2	21	8	100	5324
HK	28	10	9	54	100	3575
NTL	52	6	4	37	100	2395
IE	30	11	27	32	100	1448
FF	32	11	11	47	100	1244
Creo	55	8	15	23	100	1101
SL	32	6	54	7	100	655
NAF	34	7	18	41	100	400
FLT	40	6	15	40	100	277
Øvrige forbund	41	6	12	40	100	366
I alt	46	6	18	29	100	23103
<b>Innmeldt 2012 til 2014</b>						
Fagforbundet	33	20	9	38	100	5596
HK	22	22	5	51	100	3703
FO	63	5	18	14	100	3461
IE	14	27	25	34	100	3024
NTL	52	15	4	29	100	1290
FF	25	24	8	43	100	1003
Creo	40	27	13	20	100	728
SL	36	15	29	21	100	461
FLT	40	16	16	28	100	445
NAF	26	15	21	38	100	342
Øvrige forbund	35	16	17	32	100	337
Alle	34	19	13	34	100	20390

Det er også klare forskjeller mellom forbundene i hvor mange som er innom et hovedmedlemskap før de melder seg ut. Dette er lite vanlig blant HK, NTL og Fellesforbundet sine studentmedlemmer, mens IE og SL har mange som har vært innom et hovedmedlemskap før de nå er utmeldt.

Vi kan også se på status fire år etter innmelding, det vil si det første året medlemmet opptrer som studentmedlem (figur 2.2). Andelen studentmedlemmer som har gått over til å bli hovedmedlem i et av LO-forbundene, varierer fra 64 prosent (FO) til 16 prosent (IE). Figur 2.2 viser i tillegg at det er forskjell i hvor mange som fortsatt står som studentmedlem. Mens FO nesten ikke har noen studentmedlemmer med mer enn fire års ansiennitet, er andelen som fortsatt gjenfinnes som studentmedlem i et LO-forbund, høyest i NTL, IE og Creo. Mønsteret er noenlunde det samme som vi fant i undersøkelsen fra 2008, der vi så på overganger i fireårsperioden fra årsskiftet 2003/2004 til årsskiftet 2007/2008.

Figur 2.2 Medlemsstatus for studentmedlemmer 4 år etter første innmelding (innmeldte 2010 til 2013). Etter forbund. N= 26686. Inkludert de som skifter forbund. Prosent.



## 2.4 Skifte av forbund

Mange av de som blir studentmedlem i et LO-forbund vil være i ferd med å ta en utdanning som gjør at de kan havne i ulike LO-forbund. En økonom, ingeniør eller samfunnsviter kan for eksempel få jobb i staten, i kommunal sektor eller i privat sektor. Sektor og bransje vil påvirke hvilket LO-forbund som er det aktuelle for ferdigutdannede. LO skiller seg dermed fra Unio og Akademikerne, der forbundsskifter er mindre aktuelt. Et viktig spørsmål er derfor om studentmedlemmene også dukker opp i andre forbund, det vil si om medlemskapet gir en LO-tilknytning.

Vi har informasjon om de studentmedlemmene som er registrert med skifte av forbund. Slike skifter kan skje ved at man blir studentmedlem i et annet LO-forbund eller ved at man skifter forbund som hovedmedlem. Forbundsbytter vil være mest vanlig blant dem som har vært medlem en stund og dermed hatt tid til å fullføre utdanning og komme i arbeid.

Ser vi på dem som var studentmedlem før 2012 (i hovedsak i 2009, 2010 og 2011, selv om noen av disse er innmeldt før 2009), har 22 prosent skiftet forbund (tabell 2.4). De fleste har byttet forbund som hovedmedlem, enten direkte eller i forbindelse med at de har meldt seg inn igjen som hovedmedlem etter en periode som utmeldt. Dette gjelder 19 prosent. Noen (5 prosent) har også byttet forbund som studentmedlem, det vil si blitt studentmedlem i et annet forbund.<sup>15</sup>

De som ble studentmedlemmer i perioden 2012–2014 har færre forbundsbytter. Men også her har ganske mange endt opp i et annet forbund enn det de opprinnelig søkte seg til; 14 prosent av studentmedlemmene har byttet forbund i perioden fram til april 2018.

Blant tidligere studentmedlemmer som per i dag er hovedmedlem i et LO-forbund, har drøye 30 prosent byttet forbund minst én gang. Dette kan ha skjedd både gjennom direkte overganger og ved at utmeldte studentmedlemmer kommer tilbake til et annet forbund. De eldste studentmedlemmene – målt ved innmeldingsår – har ikke overraskende byttet forbund oftest. Rundt 39 prosent av studentmedlemmer som bytter forbund, gjør dette etter å ha vært utmeldt for en periode. For noen er utmeldingen såpass kort at man kan anta at dette har å gjøre med administrasjonen av medlemskapet. For de øvrige skjedde byttet av forbund uten utmelding, det vil si at de overføres fra ett forbund til et annet.

---

<sup>15</sup> Noen kan ha hatt begge typer bytter. Derfor er tallet for i alt lavere enn summen av bytter som hovedmedlem og studentmedlem.

Dette betyr at studentmedlemmene ikke er bundet til ett forbund. En god del går fra ett LO-forbund til et annet, noe som kan tolkes som at studentmedlemskap også kommer LO-fellesskapet til gode. Man skal likevel huske at en del av disse ville blitt medlem av et LO-forbund også uten å ha vært studentmedlem, jf. at flertallet av LO-forbundenes nye medlemmer rekrutteres på arbeidsplassene. Tallene – ikke minst når det gjelder dem som har direkte overgang til et annet forbund – tyder likevel på at det skapes en LO-identitet som påvirker framtidige organisasjonsvalg.

Tabell 2.4 Forbundsbytter blant nåværende/tidligere studentmedlemmer. Etter innmeldingsår. Prosent.

	Meldt inn før 2012	Meldt inn 2012 til 2014
<b>Alle</b>	<b>N= 23103</b>	<b>N= 20390</b>
Byttet forbund som hovedmedlem	19	10
Byttet forbund som studentmedlem	5	4
I alt *	22	14
<b>Hovedmedlem per april 2018</b>	<b>N= 10614</b>	<b>N= 7027</b>
Byttet forbund som hovedmedlem	39	28

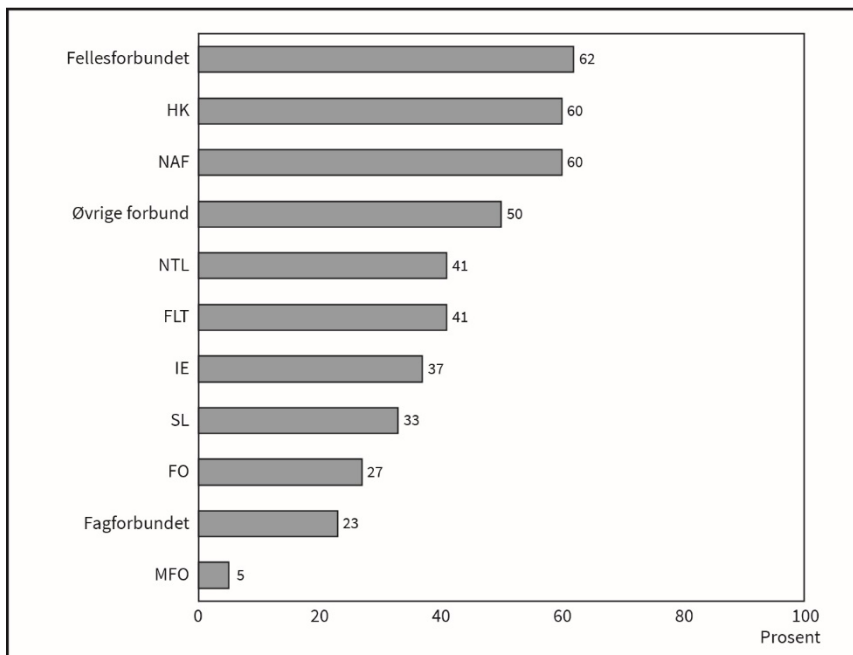
\*Noen kan ha hatt begge typer bytter. Derfor er tallet for i alt lavere enn summen av bytter som hovedmedlem og studentmedlem.

Hvem «mister» medlemmer til andre forbund? Og hvor havner studentmedlemmene som skifter forbund? Figur 2.3 viser at studentmedlemmene i Creonesten aldri skifter forbund. Fagforbundet og FO beholder også mange av sine studentmedlemmer. Studentmedlemmene i HK og Fellesforbundet gjenfinnes oftere som hovedmedlemmer i andre forbund enn i sitt opprinnelige forbund. Man kan videre legge merke til at IE og NTL mister ganske mange av sine tidligere studentmedlemmer til andre forbund, selv om de beholder et flertall.

Hvor går så de som skifter forbund? Flest går til LOs største forbund, Fagforbundet. Dette har å gjøre med forbundets størrelse, jf. at mange nye medlemmer i LO vil bli medlem her uansett om de kommer fra et studentmedlemskap eller rekrutteres på annen måte. Men de fleste forbund har medlemmer som tidligere var studentmedlem i et av de øvrige LO-forbundene. Foruten Fagforbundet, er det HK, NTL og Fellesforbundet som har rekruttert flest medlemmer som tidligere har vært studentmedlem i et annet LO-for-

bund (tabell 2.5). Hovedinntrykket er dermed at forbundene gir fra seg medlemmer til andre LO-forbund, men de får også medlemmer med bakgrunn fra et studentmedlemskap i et annet forbund.

Figur 2.3 Andel studentmedlemmer 2009–2017 som har skiftet forbund en eller flere ganger. Avgrenset til dem som er hovedmedlemmer per april 2018. Etter opprinnelig studentforbund. N= 20236. Prosent.



Tabell 2.5 Nytt forbund ved forbundsbytte. Tidligere studentmedlemmer som er/har vært medlem i et annet LO-forbund\* enn det opprinnelige studentforbundet. Antall forbundsbytter i alt, inkludert medlemmer som har byttet forbund flere ganger. Antall.

	Nytt forbund
Fagforbundet	3563
HK	1364
Fellesforbundet	888
NTL	880
FO	821
Øvrige forbund	2707
<b>Antall forbundsbytter i alt</b>	<b>10223</b>

\* Vi vet ikke om disse medlemmene har fullført studiene og gått ut i arbeid eller om de er i arbeid uten å ha avsluttet studiene.

## 2.5 Hvor lenge er de studentmedlemmer?

Vi kan også se på hvor lenge et studentmedlemskap varer. Siden vi har data per 31.12. hvert år, kan vi se når medlemmet ikke lenger har status som studentmedlem i det forbundet han/hun var innmeldt. Om lag 30 prosent er registrert som studentmedlem per 31.12. ved kun én anledning, mens knappe halvparten er registrert ved to anledninger (tabell 2.6). Et gjennomsnittlig studentmedlemskap varer i underkant av to år, men dette varierer mye.

Tabell 2.6 Antall nye studentmedlemmer per 31.12. hvert år. Beregning av hvor mange år vi gjenfinner disse som studentmedlemmer.

Inn-meldingsår	Antall nye medlemmer	31.12. innmeldings-året	Etter						
			ett år	to år	tre år	fire år	fem år	seks år	sju år
2010	6077	100%	70	47	26	16	10	6	4
2011	6323	100%	71	49	27	16	10	6	
2012	8171*	100%	75	56	37	18	12		
2013	6115	100%	70	49	27	17			
2014	6104	100%	70	46	26				
2015	6279	100%	69	46					
2016	6993	100%	67						

\*Ett forbund (IE) hadde i 2012 uvanlig mange nye studentmedlemmer.

Vi kan også se på gjennomstrømmingen per år, det vil si hvor mange av alle studentmedlemmene per 31.12. som gjenfinnes i samme forbund neste år. Om lag 36 prosent av studentene går over i en annen posisjon i løpet av ett år. Det er ingen systematisk endring over tid, selv om tallet varierer litt mellom årene i perioden 2009 til 2016. Det betyr at LO-forbundene må rekruttere om lag 7500 nye medlemmer hvert år for å holde antallet studentmedlemmer stabilt på 21 000 medlemmer.

## 2.6 Hvem blir ordinær medlem?

Vi har ikke mye informasjon om studentmedlemmene. Unntaket er alder og hvor lenge de har vært medlem av forbundet og LO. Vi ser her på om disse kjennetegnene påvirker sannsynligheten for å gå fra et studentmedlemskap til et ordinært medlemskap. I utgangspunktet ville vi vente at studentmedlemmer som har vært medlem før studiene, har større sannsynlighet for å gå

over til et ordinært medlemskap. Det samme gjelder for alder, siden de eldste studentene sannsynligvis har mer arbeidserfaring enn yngre studenter. Men eldre studenter kan også ha større muligheter for å gå fra studier til en fast stilling på grunn av tidligere arbeidserfaring. Vi vet fra tidligere undersøkelser at hvor man havner i arbeidsmarkedet – i fast eller midlertidig stilling, på arbeidsplass med eller uten tariffavtale – påvirker sannsynligheten for å bli fagorganisert.

I tabell 2.7 ser vi på om studentmedlemmer som har vært medlem av forbundet tidligere (før innmelding som studentmedlem) oftere gjenfinnes som hovedmedlemmer.<sup>16</sup> Dataene tyder på at det kun er én gruppe som har høyere sannsynlighet for å forbli medlemmer også etter at studiene er avsluttet, nemlig de som har en mer langsiktig tilknytning til forbundet/LO også før studietiden. Dette er likevel en ganske liten andel av studentmedlemmene i alt, og forskjellen er ikke stor.

I tabell 2.8 gjør vi samme øvelse for alder, det vil si at vi undersøker om eldre studentmedlemmer skiller seg fra yngre i sannsynligheten for å gå over i et hovedmedlemskap. Tabellen viser at jo eldre studentmedlemmet er ved innmelding, jo oftere vil vedkommende ende i et hovedmedlemskap. Noe av dette forklares ved at eldre studenter har kommet lengre i sine studier og derfor raskere avslutter studiene og går ut i arbeidslivet. Blant de yngste er en god del i studier også etter at fire år er gått. De eldste studentene (30 år og mer ved innmelding) har videre en noe lavere andel utmeldte. Alt i alt er likevel effektene av alder ikke så store, og det er i hovedsak de eldste studentene (30 år og mer) som skiller seg ut.

---

<sup>16</sup> Ansiennitetsmålet vil derfor ikke være helt nøyaktig, siden vi setter dato for studentmedlemskapet til 31.12. og ikke eksakt år. Alle som har inntil ett års forbundsansienitet per 31.12. kodes som innmeldt som studentmedlem. De som har lengre ansiennitet (innmeldt minst ett år før studentmedlemskapet), kodes som å ha vært medlem tidligere. Disse kan ha hatt opphold i medlemskapet og kommet tilbake som studentmedlem.



Tabell 2.7 Medlemsstatus fire år etter innmelding som studentmedlem etter ansiennitet som medlem i forbundet. Gruppen som er innmeldt som studentmedlem første gang i 2010–2013. Prosent.

	<b>Hoved- medlem</b>	<b>Student- medlem</b>	<b>Utmeldt</b>	<b>I alt</b>	<b>Antall personer</b>
Innmeldt som studentmedlem	35	18	47	100	20901
Medlem inntil tre år før studentmedlemskap	32	20	48	100	3717
Medlem i fire år eller mer før studentmedlemskap	44	15	41	100	2032
I alt	35	18	47	100	26650

Tabell 2.8 Medlemsstatus fire år etter innmelding som studentmedlem etter alder første år som studentmedlem. Gruppen som er innmeldt som studentmedlem første gang i 2010–2013. Prosent.

	<b>Hoved- medlem</b>	<b>Student- medlem</b>	<b>Utmeldt</b>	<b>I alt</b>	<b>Antall personer</b>
17 til 21 år	29	25	46	100	9399
22 til 25 år	32	17	51	100	7716
26 til 29 år	38	13	49	100	4695
30 år og mer	51	10	39	100	4765
I alt	35	18	47	100	26686

## LOs studentmedlemmer 2009–2018

LO har i dag drøye 21 000 studentmedlemmer. I denne rapporten ser vi på hva som skjer med studentmedlemmene over tid.

- Hvor mange går over til et hovedmedlemskap?
- Hvor mange forsvinner fra forbundet og fra LO?
- Hvilke forskjeller i overgangsrater finner vi mellom forbundene?
- Forblir studentene i sitt opprinnelige LO-forbund eller skifter de forbund?

Undersøkelsen er gjort på oppdrag fra LOs organisasjonsavdeling.



Borggata 2B  
Postboks 2947 Tøyen  
N-0608 Oslo  
[www.fafo.no](http://www.fafo.no)

Fafo-rapport 2019:18  
ISBN 978-82-324-0512-1  
ISSN 0801-6143  
Bestillingsnr. 20715